

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un șir peti 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Academia Teologică „Andreiană”

(x) Ridicarea culturală a preoției noastre din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, prin organizarea tot mai desăvârșită a seminarului „Andreiană”, a format și în anul acesta 1924 unul dintre obiectele principale în desbaterile sinodului arhiepiscopiei.

Criza actuală de preoți nu poate împiedica autoritățile noastre bisericești d'a căuta mijloacele pentru complinirea reformei seminariilor prin deschiderea cât mai neîntârziată a unei Academii teologice, cu patru ani de studiu, în centrul arhiepiscopiei ardelenice.

Cuvântul arhieresc, rostit în prima ședință a sinodului pomenit, a spus deslușit: «Dela această reformă așteptăm cu drept cuvânt o ridicare a pregătirii științifice a preoției, întărirea prestigiului cultural și moral al ei, îndeosebi însă o înviorare a aceluși devotament sacru și a spiritului de jertfă în care rezidă podoaba virtuților preoțești. Dacă venim cu această reformă tocmai în mijlocul crizei de preoți de astăzi, aceasta e dovadă, cât de dărză și nebiruită e încrederea noastră în valoarea unei pregătiri religioase-morale și științifice superioare a clerului nostru. Această pregătire, dacă nu merge înainte, cel puțin trebuie să țină pas cu dezvoltarea culturii generale a neamului nostru. Dar și altfel numai dând școalelor noastre teologice o organizație cât mai superioară, susținută printr-un corp didactic la înălțime, vom putea să atragem către preoție ele-

mentele cele bune ale școalelor secundare, și numai pe seama unui cler cult și cu râvnă vom putea să zmulgem guvernul un ajutor mai efectiv pentru a-i asigura traiul».

Biserica noastră ardeleană, abea tolerată pe vremuri, eră bucurasă că-și avea pe atunci, cel puțin din aceste claiuri primitive, de șase luni, cu un singur dascăl, care în această prea modestă «Școală a bogosloviei» ținea lecții de teologie morală, cântări bisericești, scriere și aritmetică... Situația aceasta a durat vreme de vreo 35 de ani, până la 1846.

Rodnica păstorie a nemuritorului arhipăstor Andrei Șaguna s'a afirmat și prin dezvoltarea și consolidarea așezământului seminarial, care treptat s'ajunge în 1862 să se întregască la un curs clerical de 3 ani și unul pedagogic cu 2 ani, condus de 5 profesori. Noua instituție, astfel întocmită, a dat vieții publice din aceste plaiuri sute de preoți și de învățători pregătiți sufletește pentru răspunderea învățăturilor creștine morale și pentru păstrarea și fortificarea individualității naționale a poporului nostru prigonit.

Vremile actuale, cu prefaceri radicale, cer ca munca educativă a bisericii să o coordonăm cu munca celorlalte instituții publice de cultură și progres. În acest scop ni se impune să creăm așezăminte, care să sporească străduințele spre bine și energiile preoției ortodoxe viitoare.

Elvii absolvenți de liceu și cu exa-

men de bacalaureat, primiți în Academie și crescuți în supraveghiere d'aproape a înaltului păstor, vor avea să adâncească științele profane și teologice și, la rândul lor, să fie în stare a da sfintei noastre biserici și instituțiilor ei rezămul și scutul trebuincios.

Sub ocrotirea cât mai reală a noului stat, clipe nouă de înălțare se deschid în istoria școlii «Andreiane», care va continua să răspundă trebuințelor sufletesti și să fie și d'acii încoalo izvor luminos de cultură bisericească în tot cuprinsul acestei țări desrobite.

«Eu leg mari nădejdi de entuziasmul profesorilor dela Academia noastră teologică, — sfârșește cuvântul arhieresc din sinodul acestui an, — și gândindu-mă la viitor, văd ieșind din școală a cărei constituție am consacrat astăzi, preoți cari se identifică cu idealul bisericii și al neamului, cari se entuziasmează pentru evanghelie și cultură și pe cari mai multa știință nu-i va trufi, ci îi va crește spre acea profundă smerenie care se știe coră la cel neînvățat și la cel din suferință, ca să-i ridice și să le ajute. Pentru că noi vrem să fim o biserică dominantă nu printr-un articol de constituție, ci prin cultura clerului nostru».

Academia Teologică Andreiană așteaptă cu încredere între zidurile sale curate pe ceie simțesc în sine darul de-a întări credința ortodoxă în același timp cu dragostea de limbă și moșie.

FOIȘOARA

La zece Mai

(Stăruie)

Acum înțelegem importanța epocală a punctului al treilea din hotărârile Divanurilor, căci într'adevăr luptele pentru tron nu puteau fi înălțurate decât exclusiv prin întemeierea unei dinastii străine. Această idee se înfăptuiește în ziua de 10 Mai 1866, când, după abdicarea forțată a lui Cuza, care împreună cu nobila Elena Doamnă trebuie să fie sacrificat pentru propășirea patriei, principele Carol se urcă pe tronul României. Din evenimentul acestei zile rezultă celelalte evenimente mari, care se succedă de atunci până astăzi și care culminează în realizarea celor mai alee aspirații ale noastre, în înfăptuirea României întregite.

La 10 Mai 1877 parlamentul român proclamă independența României.

După biruințele românilor asupra turcilor la Grivița, Rahova, Plevna, Smârdan și Vidin, congresul european, prezidat de cancelarul Ger-

maniei Bismarck, recunosc prin tratatul dela Berlin, din 14 Iulie 1878, proclamarea independenței din 10 Mai 1877, aceasta cu siguranță tot numai grație măreției Idei a Divanurilor din 1857.

De câte ori au biruit principiile în modul cel mai glorios și cu toate acestea occidentul n'a luat în seamă aceste victorii, fiindcă principiile n'aveau autoritate în apus și nici credit. Ele, din cauza luptelor pentru tron, erau în continuă transformare politică, așa că nu puteai avea cu ele legături diplomatice statonice. Prin întronarea lui Carol însă, luptele pentru tron încetară și astfel se putură stabili legături diplomatice între România și occident, la a căror stabilire contribuă și înaltele legături personale ale principelui cu apusul. Doar el era viștar din familie domnitoare și se înrudea în linie femească cu Napoleon cel Mare.

La 10 Mai 1881 s'a făcut încoronarea principelui Carol de rege al României. Actul a fost recunoscut de toate statele, grație autorității câștigate prin evenimentul din 20 Mai 1866. Ziua de 10 Mai 1881 poate fi considerată și de ziua adevăratei uniri a principatelor, căci unirea din 24 Ianuar 1859 n'a fost recunoscută de

marile puteri decât numai pentru durata domniei lui Cuza. Abia prin unirea aceasta definitivă s'a consolidat regatul în așa fel, ca la 27 Martie, 15 și 18 Noemvrie 1918 să se poată înfăptui unirea tuturor românilor într-o Românie largită.

Astăzi patria noastră este independentă și formează o unitate națională completă. Prin urmare două dintre cele trei idealuri ni s'au realizat, grație geniilor Idei a Divanurilor, înfăptuită la 10 Mai 1866. Această memorabilă zi trebuie scrisă cu litere de aur în istoria României și s'o serbăm cu adâncă pietate.

Nu tocmai de mult s'a încoronat la Alba-Iulia M. S. Ferdinand I. de rege al tuturor românilor. O, de-ar zguduți amintirea acestei solemnități, cea mai ilustră în istoria noastră, toate sufletele românești, și să le pătrundă atât de puternic, încât printr-o electrizare morală să le vindece de toate patimile, care acum ne tale avântul spre ultimul ideal! Să dispară ori ce urmă de lupte interne, care totdeauna ne-au stricat mai mult decât toți inimicii externi. Să înălțurăm odată cauzele acestor lupte, care nu sânt decât hărțuiri de partide. Nu partidul

Justiție clericală

Cu cât statul și ori și ce comunitate își diferențiază organizațiile în vederea specialităților de activitate, cu atât realizarea scopurilor urmărite se apropie mai mult de intenționea organizatorului. Diferențierea aceasta este condițiunea progresului în toate țările culte conduse de asemenea principii.

Pretensiunea noastră, a românilor, de a fi înregistrată în rândul popoarelor celor mai culte, e corelativă cu dovedirea progresului pe toate terenele.

Dar, ostenele depuse în promovarea progresului, fără observarea momentelor importante în viața unei comunități, vor rămâne infructuoase.

Aflându-ne în pragul unificării organizației bisericești, sânt de părere că și fi binevenită o completare a organizației acesteia prin *justiția clericală*, preluată pe de o parte de considerațiunea situației de biserică dominantă în stat, pe de altă parte și îndeosebi în favorul clerului, în vederea poziției pe care o ocupă în sinul societății.

Dacă o instituție cum este *armata*, pentru care instanțele judecătorești ordinare sânt mai accesibile, și are *judecătoria proprie*, tot așa ar trebui acordată o judecătorie și bisericii pentru clerul său, când e știut că judecătorile ordinare nu pot avea în vedere todeauna rolul adevărat al preotului în mijlocul elementelor mirene. Caz analog găsim la armată: cerețelă și judecătorii, cari cunosc ostășul și întreg așezământul din care fac parte ca militari. Se reclamă dar o amplificație a normelor și a sancțiunilor corespunzătoare, — de prezent neprevăzute în dreptul pozitiv.

Cauzele pentru care cerem o justiție specială clericală, sânt de natură diferită. Ne punem întrebarea: pentru ce nu se declară de crimă injuriile aduse la adresa Celui în care ne punem nădejdea, prin cuvinte de ofense, și indirect persoanelor la care ținem cu sfîrșenie? Libertatea credinței nu poate fi invocată ca justificare, dat fiind că exercitarea oricărui drept nu se întinde într-o violă drepturile altora.

Câtă vreme normele dreptului pozitiv apără personalitatea în toate calitățile ei și în vederea tuturor raporturilor ce reprezintă interes moral sau economic pe seama acesteia, nu poate fi exclus din rândul acestor drepturi nici dreptul de a fi respectat din partea altora în *credința sa*.

Libertatea credinței rămâne răsfărâță în persoana fiecăruia, iar nu violând a altuia, — ceea ce pentru judecătorile prezente nu prezintă interes. Acestea și alte nenumărate cazuri sânt dovezi că fără organizarea unei justiții a clerului, conduse de principii etice, stăruințele de a pune clerul la înălțimea cuvenită este zadarnică, ne fiind ferit de dispreț și indiferențismul unor persoane care de altfel se bucură de autoritate și simpatie în cercurile lor.

trebuie să fie ținta năzuințelor noastre, oricare ar fi el, — ci patria. E supremul timp și e ardent postulul al vremii, ca partidele să se unească, să se purifice și să ne dea pe cei mai buni dintre cei buni, pe cari cu toată încrederea și cu cele mai frumoase speranțe să-i putem pune la cârma țării.

Pe frații noștri din vechiul regat să-i primim prin prisma obiectivității, fără idei preconcepute și prejudeții. Să nu generalizăm, unde trebuie să individualizăm. Să nu atribuim defectele unora tuturor, și mai pe sus de toate să nu bagatelizăm scăderile noastre, aceleași scăderi, pe care la dăniile le criticăm cu asprime.

În primul rând să nu uităm noi, ardelenii, că dacă astăzi putem serba ziua de 10 Mai sub falnicul nostru tricolor, sorbind cu nesăț dulce aer al libertății, aceasta o datorim fraților noștri din vechiul-regat, cari și-au tradus dragostea neîmormintă pentru noi în maximum de sacrificii, de care este capabil un popor. Să întindem cu dragoste mâna celor care merită, pentru a înălța odată unirea tuturor românilor și sufletește, nu numai teritorial.

Închei cu deviza: *Răbdare și tăcere!*

Să nu fim prea pesimiști față de greutatea dela noi, — căci nici în alte țări nu curge lapte și miere. Să avem răbdare și se va îmbunătăți

Zece Mai

Este ziua cea mai strălucită în istoria României întregite.

Sărbătorim într-însa proclamarea independenței dela 1877, cu proclamarea regatului dela 1881, precum și aniversarea unirii principatelor dunărene din 1859 și a unirii tuturor românilor din 1918.

Este a șasa comemorare dela înălțuirea visului național, de când toți cei de-o limbă și de-o lege, prinși în hora frației, ne închinăm cu evlavie umbrelor acelor figuri mărețe care, la Grivița și Plevna la Iași și la București, la Oituz, Jiu, Mărăștii și Mărășești, au răscumpărat cu jertfe de sânge și averi marea unire a neamului nostru de pretutindeni.

Cu gândarii curale creștinești, cu speranțe bune în zile frumoase, și cu hotărârea bărbătească de-a munci frățeste, cu patimile potolite, să ne apropiem smeriți de altarele Domnului și să implorăm marea milă și îndurare asupra țării și poporului ei, asupra marilor Săverani și a dinastiei române, precum și asupra sfătuitorilor ei credincioși.

În ziua istorică, cea mai strălucită a sufletelor noastre, glasul înfrățirii să-și facă drum în inimile tuturor celor buni.

Necesitatea justiției clerului a observat-o statul jugo-slav care o și are organizată prin tribunalele bisericești și tribunalul suprem ecleziastic.

Cu o inițiativă bine prinsă, puținele dificultăți ce formează obstacolul înălțurii ideii, dispar întrucât și factorii sânt recrutați chiar din rândul preoților, între cari se găsește o seamă ca pregătiri juridice, cu titlul de doctori în științele de drept și — ceea ce accentuăm în deosebi — mai lipsiți de patimile multora cu aceeași pregătire.

Întinderea teritorială a țării noastre fie urmată de cea intelectuală pe toate terenele, — va să zică și pe terenul bisericesc.

Pr. A. Baciu.

situația noastră. «Numai răbdarea te face om mare» — zice Goethe. Așa și poporul nostru numai prin răbdare va deveni mare. Dacă răbdarea a avut trebuință de mai mulți ani pentru a deschide acele rane adânci în viața noastră pe toate terenele, nu e natural, ca pentru sanarea acestor rane să treacă un timp mai îndelungat? Boala vine repede, dar se vindecă greu. Acest adevăr e atât de simplu, și totuși nu vrem să-l înțelegem.

Așa dar, să osândim și să criticăm mai puțin, — în deosebi în presă, — și să muncim mai mult, având deplină încredere în vitalitatea neamului, care a dat probe adevărate de tărie în decursul atâtor timpuri grele.

Ear pe augusta noastră Dinastie s'o susținem cu toate puterile, pentru că nu se zădărnicească ceea ce într-un timp de fericită inspirație politică au săvârșit părinții noștri la 10 Mai 1866.

Împlinească destinul dorințelor noastre, și România va fi un Canaan în Europa, poporul nostru se va înălța pe treapta celor mai culte popoare din lume, și atunci națiune mai fericită ca a noastră nu va fi.

Victor Iacob

Unirea și întoarcerea Gălșenilor la Ortodoxie

1834—1847

— Ispita Unionistă din județul Aradului pe vremea episcopului S. Vulcan. — Manoperele silnice ale lui Vulcan și a comitatului în jurul treierilor dela Gălșă. — Raportul trimisilor episcopiei ort. despre silvii. — Comitatul întărește scrisorile unației și raportează la Buda. — «Viziția canonică» alui Vulcan în județ și praznicul de biruință la Gălșă. — Episcopia ort. intervine la Carloveț. — Prigonirea din partea lui Vulcan și lupta pentru acapărarea sesurilor parohiale ortodoxe. — O demonstrație a nobililor ortodocși țărani din Gălșă. — Protestul episcopiei ort. și Consiliul din Buda și județul Arad — Rugarea Gălșenilor către împăratul. — Pășirea noului episcop Gherasim Raț. — Domnul de pământ Bohus pe partea ortodocșilor. — Biruința gălșenilor și alte opintiri zădărnice ale lui S. Vulcan. — Întoarcerea gălșenilor. — Un apel către gălșeni. —

În primăvara anului 1834, foarte multe sate din diecea Aradului au trecut prin mari tulburări sufletești. Episcopia gr.-cat. dela Oradea-mare își dăduse mâna cu o seamă din nemeșii de pe acele vremuri și cu administrația ungurească a județului ca să ne tragă satele la unație.

Prilejul li se părea bun, pentru că, de o parte, episcopia era vacantă de lungă vreme. Dela 1815 și până la 1834 avuse episcop numai câteva luni (1829—30), pe bătrânul Nestor Ioanovici, român de neam din fundul Ardealului, iar acum episcopia era din nou vacantă, dela 1830. Pe de altă parte, cârmuirea episcopiei noastre vacante o ținea episcopul sârbesc Maxim Manuilovici dela Timișoara, care nu ar fi putut tulbura socotelile unioniștilor, — de acolo dela Timișoara. Tot în aceeasă vreme se nădăduia, că, mai cu violența apoi cu silniciile starostelor dela județ și cu ajutorul domnilor de pământ, se va putea face să prindă printre noi unația, adică legătura prin credința sufletului cu dușmanii, cari storeau vîlga iobagului de atunci.

Bună socoteală pentru ei era aceea, cum se plănuia unația. Și pentru ca să prindă amăgirea aceasta, pe urma căreia tot noi aveam să bem zama și alții să tragă folosul, a trebuit să se făgăduiască marea cu sarea: înlăturarea, sau cel puțin ușorarea sarcinilor iobăgești în folosul nemeșilor străini de atunci, purtându-se cuvântul prin popor — ca de pildă la Cherechiu — că «pispecu» acela dela Oradea-mare, care era Samuil Vulcan, are aceea putere, de le lasă (oamenilor) puștele.

Și mai trebuia lăudată unația ca *adevărată lege a Românilor* și tot atunci ocărâtă și legea noastră dreptcredincioasă, că *lege sârbească* — tocmai atunci, când episcopia Aradului se sforță din nou să aibă un episcop românesc, după românul Nestor Ioanovici.

Și, pentruca aceste uneltiri să prindă în popor, trebuiau *uneltele*, sau coade de topor din pădurea românească. Și s'au găsit și acestea. Vă voi arăta așa dar, cum s'a făcut unația la Gălșă și cum s'au luptat creștinii noștri în curs de 13 ani (1834—47), până ce au putut întoarce iarăși la sânul bisericii noastre dreptmăritoare.

Dintr'un raport dela 23 Martie 1834 al protopopului, care își avea parohia și oficiul protopopesesc în Gălșă, iată ce aflăm

¹ Pe baza actului unirii dela 1834, aflătoare în arhivul episcopiei Arad, fasc. VI din 1835, și pe baza actelor din arhivul județului Arad.

Era tocmai în săptămâna a doua a Postului mare, în care tot creștinul își vede de grija sufletului. Și atunci iată ce spune protopopul că se întâmplase în Galsa: În popor se făcuse «foarte mare turburare», deoarece «Sălăgean Nicolae, care au fost acți invățătoriu, dar pentru nehrănicie lui prin d. director au fost de aci mutat; și nevrând de aci a merge, și-au cumpărat casă, și acumă dă (de) doi ani îi (e) și perceptor la sat. Acest om, păcum aud, căpătând niște *versuri tipărite* dela preotul cel unit din Arad asupra sârbilor și românilor celor neuniți scrisă, umblând prin sat după preoție, și la casa satului le cetea, cu care bărfuri pe unii dintră oameni i-au sfătuit să să-facă unii, zicând că la unii nu plătesc la preot nimic; și dacă să vor face unii vor fi slobozi dă multe rele, adică: dejiua vor da la Domnie a zecea, și numai 12 zile vor lucra urbarie; și satu și pământurile nu se vor regula (comasa), care (lucru) voește acumă D. Bohoș a face».

«Și după sfaturile aceste, acest afurisit — zice protopopul mai departe — în zilele aceste au trimis doi oameni cu o scrisoare la Oradea mare, la d. episcop Vulcan, carii și întorcându-se napoi, aceste din sus arătate beneficiumuri mai tare le-au lătit».

Protopopul a făcut arătare la domnul de pământ Bohoș, care a pus pe Sălăgean Nicolae și pe cei doi ortaci cari umblaseră pela Orade, «în fiere» și a vrut să facă cercetare; dar ei nu s'au dat de gol, și astfel le-au dat drumul, în 23 Martie. Ne mai spune protopopul despre cei doi alergători pela Oradea că sânt cei «mai prăpădiți în sat, cari n'au pita cea de toate zilele; aceia bucuru să vor duce pela Orade pentru un zlot, doi». Și tot în acel raport spune protopopul, că în aceeași zi a fost acolo și preotul unit dela Arad, cu numele Kornely Simon. De bună seamă, ca să mai incurce lucrurile și în persoană, nu numai cu «versurile».

(Urmează)

Sinodul din Arad

La Arad, cum am anunțat, Sinodul eparhial a fost dizolvat din motivul că mai mult de jumătate din numărul deputaților declarați aleși a renunțat la mandate. Dintre aceștia 16 deputați din cler au renunțat la mandate lor pe lângă o adresă, pe care au înaintat-o președintelui sinodului. Fără a ne rosti asupra motivelor arătate în această adresă-protest, publicăm dintr'însa următoarele părți:

Președinție Domnule Episcop. — Lucruri și împrejurări din afară pe care nu le putem con corda cu conștiințele noastre de preoți și cu practicile vechi noastre constituționale-bisericești, nedetermină să vă facem împărtășirile următoare:

Având să se facă alegerile pentru restaurarea sinodului eparhial, administrația politică, și mai ales cea din județul Arad, începând dela prefectul județului și până la notarii satelor, dimpreună cu unele din organele politice de stat s'au amestecat în alegeri, pe față și într'un mod neobișnuit de silnic până acum, violând libertatea morală și constituțională a credincioșilor alegători. Înșiși alegătorii au fost terorizați în unele părți ale diecezel, prin fel și fel de presiuni să și deee votul pentru «candidații partidului liberal», dupăcum s'a spusese des-his. Pentru caz de acomodare li se puneau în vedere hatururi pământești, și represii în caz de-a nu vota cum li se cerea...

Ne restrângem, Președinție D-le Episcop, să vă indicăm numai simplu și în termeni generali, aceste tentative, notorice de altfel, fiindcă s'au ventilat și în publicitate. De aceea cel mult dacă vom releva un fenomen nou și dureros, ca rezultat al stator alegeți influințate în mod nelegitim: Ca reprezentanți în Sinod al drept-credincioșilor noștri creștini au fost aleși și atari oameni, despre a căror tragere de inimă pentru cele bisericicești n'am auzit până aci de fel. Ba, unii sânt de aceia, cari în viața lor nu calcă nici pragul sfintei biserici, ori sânt rău porniți

chiar împotriva așezămintelor ei și împotriva învățăturilor ei de credință.

În chipul acesta rolul organelor politice administrative și politice, care ne-au influențat alegerile sinodale, este de două ori funest, vătămând ele, în aceeași vreme spiritul pozitiv de largă și dreaptă libertate morală care și la temelia afirmării libere a organizației noastre bisericicești, și tulburând și concepțiile morale, liber practicate până aci în viața noastră bisericicească.

Drept aceea — fără privire la credințele politice ale altora sau chiar și ale noastre, — noi detestăm orice fel de pofire care alterează libertatea noastră bisericicească, izvorâtă din drept divin și ocrotită prin legi de stat. Noi protestăm împotriva oricărui spirit de partid politic și de cricare natură, prin care se tînde a se introduce în sf. biserică spiritul de corintenism, spre anihilarea spiritului de armonie conculară de până aci sub steagul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și al statului nostru organic.

De aceea, în semn de protest împotriva violentării constituției noastre bisericicești și a libertății credincioșilor noștri, precum și împotriva duhului zavistnic, care vrea să se furișeze acum și în viața noastră bisericicească, — sub semnații punem la mâinile P. S. Voastre, ca și episcop și președinte al Sinodului eparhial, mandatele noastre de deputați sinodali, rugându-Vă cu adănc respect:

Să binevoiți a lua contactul cu organele superioare bisericicești, spre a reclama: să nu se mai aducă pe viitor asemenea necinsire numelui Domnului nostru Iisus Hristos și legii noastre bisericicești.

Prima conferință a cantorilor

În 16 și 17 April 1924 despărțământul A. o. c. al clerului «Andrei Șaguna» din Geoagiu, și a ținut adunarea generală de primăvară. La această întrunire a preoților-au fost convocați și cantorii din tract.

După serviciul divin, preoțimea s'a întrunit în localul băncii «Georgiana», unde președintele protopop Goron printr'un frumos discurs deschide adunarea.

Se deșbat cu mult interes punctele stabilite în program. Pe urmă se aleg, pe lângă președinte, doi delegați la congresul preoțesc, în persoana preoților P. Lupa și V. Păscău.

După amiază se oficiază vechernia, roșind și aici p. protopop Goron și p. p. Ioan Iancu câte o foarte reușită meditație despre sf. mărturisire. După aceasta a urmat înșiși mărturisirea preoților și a tuturor cantorilor prezenți din tract. În ziua a doua s'a săvârșit sf. Liturghie în sobor. Atât cântările la vechernia din presară, cât și răspunsurile la sf. Liturghie au fost executate de cantorii tractului. La priceasnă a roșit o bine lucrată temă p. l. Ardeu despre sf. cuminică-tură. S'au împărtășit apoi cu sf. cuminică-tură, din același potir toți preoții și cantorii. La sfârșitul sf. liturghiei a vorbit celor prezenți, subscrisul despre «Însemnătatea și chemarea cantorului în trecutul, prezentul și viitorul bisericii și neamului nostru».

După aceasta cantorii s'au întrunit din nou în localul destinat, unde după vorbirea p. protopop, cantorii nediplomați, în fața unei comisii de preoți, au făcut examenul de cantori. S'au discutat apoi diferite chestii relativ la activitatea preotului, bisericicească și extrabisericicească, sprijinită de cantor, viața morală exemplară a preotului și cantorului, ca ajutor nedespărțit al preotului, aproape în toate serviciile bisericicești; retribuțiunea cantorului din partea statului și alte chestiuni, după care cantorii s'au îndepărțat la ale lor. Întoși sufletește și mângiați în inima lor de slujitorii credincioși ai stănei românești.

La această conferință pastorală, preoțimea, la propunerea subscrisului a înaintat un memoriu ministrului de instrucțiune, pe calea Prea Ven. Consistor arhiepiscopar, cerând înființarea unui liceu clasic în Geoagiu, un institut atât de necesar pentru cei peste 30,000 români aproape toți ortodocși, cari din lipsa de școală, rămân lipsiți de binefacerea culturii.

La sfârșit p. protopop, printr'o scurtă și însuflețită vorbire, închide sedința; are subscrisul mulțumește p. protopop, pentru înțeleaptă conducere a acestor întruniri și pentru fericite idei de a convoca pe cantori la astfel de conferințe, de unde după schimburi de idei folositoare, fiecare se simțește întărit și mulțumit sufletește.

Rapoțel, 6 Mai 1924

Pr. Vasile Păscău.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropoliei noastre Nicolae, va pleca în 24 I. c. însoțit de mai mulți preoți din centru la Ilia unde va târnosi Duminecă în 25 I. c. biserica noastră radical renovată de acolo.

Restituiră obiectelor de artă. Dl. I. Nistor, ministrul Bucovinei și președintele delegației române la conferința româno-austriacă dela Viena a dat unui ziar bucureșten câteva lămuriri despre tratative urmate în capitala austriacă. Privitor la obiectele de artă, dl. I. Nistor a declarat că, în conformitate cu tratatul de pace, România va fi pusă imediat în posesiunea obiectelor de artă ridicate în timpul războiului din ținuturile foste sub coroana habsburgică și duse în Austria. În muzeele vieneze se găsește o serie întreagă de obiecte românești cumpărate, printre care: faimosul tablou al lui Franken, cu portretul lui Mihai Viteazul, evangheliul dăruit de Ștefan cel mare unei mănăstiri din muntele Atos, steagurile diferitelor regimente române, etc. Acestea aparțin încontestabil domeniului nostru cultural și artistic, reprezentând pentru noi o mare valoare, din care nu cad direct în prevederile tratatului de pace și pe care le-am putea obține pe cale de bună înțelegere și recompensă.

Se forește de limba românească. Confrății dela ziarul sibian *Tagespost*, (care cum am arătat și cu alt prilej, se abuzește cu o convență vrednică de o cauză mai bună să germanizeze numirile de localități ardeleni) — în numărul din 18 Mai a. c. raportează despre un «*Gross Feuer in Neumarkt-Marosvásárhely*», — va să zică dupăce nimeni nu prea știe ce înseamnă Neumarkt-ul, i se dă explicarea cu «*Marosvásárhely*» pe ungurește, — la nici o întâmplare pe românește, pentru că așa se face politica de apropiere și colaborare cu românii.

Cui se ridică monument? În orașul Rusiei, în Ivanogorod lângă Volga, — vestește un preot german într'o gazetă din țara nemțească, — s'a inaugurat nu de mult un monument: Este o statuie uriașă, care înfățișează un bărbat monstros, cu pumnii amenințator spre cer, și anume pe Iuda Iscarioteanul... Sovietele au stat mult timp la îndoială, în cinstea cui să ridice monumentul, căci aveau să aleagă între trei figuri: Lucifer, Cain și Iuda. În sfârșit s'au rostit pentru cel din urmă. Biata Rusie, pe a cui mână a încăput!

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Dumineca viitoare va predica în catedrală p. Dr. A. Gălea, asesor consistorial.

Teatru. Artiștii Teatrului național din Cluj, sub conducerea directorului, dl. Z. Bărsanu, vor da în tractul nostru două reprezentații, Luni și Marți în 26 și 27 I. c. Se joacă piesele *Trandafirul Roșu* și *Fetița*. Biletele se vând la Librăria Folii Poporului. Începutul la ora 8 seara.

Aviz. Membrii «*Reuniunii meseriașilor români din Sibiu*» se întrunesc Sâmbătă în 24 Mai n. 1924 la ora 7^{1/2}, dim. la sediul societății din str. Bruenthal Nr. 17, spre a participa la *Maiața românească din Sibiu*.

Aviz. Toți acei invalizi de război, precum și văduve și reprezentanții orfanilor de război cari locuiesc în Sibiu, și posedă condicele noui de pensii, sânt invitați să se prezinte între 24 Mai și 2 Iunie 1924 ora 8—1 a. m. la percepătorul orășenesc, strada Mitropoliei 2. Se atrage atențiunea, ca cei ce nu se prezintă la termenul sus menționat, vor primi pensiunea abia la plă-tirea viitoare care se face în Septembrie a. c.

Percepătorul orășenesc. La fondul Victor și Eugenia Tordășlanu administrator de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, a colectat Ștefan Duca suma de Lei 331—dela nuntăși tinerilor Lazar Hedu cu Stănuța Oprșiu, nași fiind dl. Constantin Banu cu dna.

— Pentru priinos mulțumește: **Comitetul.**

Posta redacției

Preot N. P. în S. Nu încapă nici o îndoială că cu ocazia prezentării Asociației la București, ca și cu orice alte ocazii festive, preoții noștri cari vor lua parte sânt obligați să se prezinte la *reverență* la tot timpul festivităților.

Nr. 313/924

(50) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos sem-nate din tractul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Blăjeni Criș, parohie de clasa a II-a, venitele sânt cele datorite în coala B. plus încă 1 ferdela bucate dela fiecare familie.

2. Șesuri, parohie de clasa II-a Venitele sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții sânt poștiți a înainta cererile concursuale subsemnatului oficiu protopresbiterial și pe lângă observarea normelor regulamentare a se prezenta la sf. biserică din parohia unde vor compete pentru a predica, eventual a celebra.

Brad, la 28 April 1924.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al Zarandului.

Pompiliu Piso,
protopresbiter

Nr. 100—1924

(6) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa III. Rodhav, protopopiatul Făgăraș, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru venitele dela stat și 4 jugăre șezie parohială.

Cererile se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial, ear concurenții cu observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică.

Făgăraș, 12/25 Ianuar 1924.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Făgăraș în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

(4) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Hendorf, protopresbiter. Sighișoara, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Este casă parohială corăspunzătoare, cu supraediile necesare, și pe lângă cele 6 jugăre pământ porțiune canonică, sânt promise din partea comisiunii agrare încă 13 jugăre; ear stola după împrejurările actuale s'a stabilit în ședința comitetului parohial din 17 Dec. 1923.

Concurenții își vor înainta rugărilor, provăzute cu documentele necesare, subscrisului oficiu protopopesc, având a se prezenta în vre o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta și eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, în 28 April 1924.

Oficiul protopresbiterial al Sighișoarei în înțelegere cu comitetul parohial din Hendorf.

Ioan Muntean
adm. protopopesc.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de cassă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibe.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușiri pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.
Cronica școlară.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudo Lei 6—, broșat Lei 10—, plus porto postal Lei 5—.

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare:

1. Mineiul lunii Maiu

cu litere cirile, tipărit în Sibiu, în tipografia episcopoească la 1854, legat, ceva cam întrebuițat, 120 Lei.

2. Mineiul lunii Octomvrie

cu litere latine, tipărit în București, în tipografia cărților bisericești la 1908, broșat, neîntrebuițat, 60 Lei.

3. Didahii,

sau cuvinte de învățătură la Duminicile s. Parasimi și la sârbătorii împărătești, ale lui Ilie Mîniat episcopul Cernică și Calavritei, tipărite de Veniamin, mitropolitul Moldovei, și retipărite în București în tipografia cărților bisericești la 1897, legat în piele roșie cu ornamente, neîntrebuițat, 220 Lei.

4. Psaltirea

publicată românește la 1857 de diaconul Coresi, reproducă cu un studiu bibliografic și un glosar comparativ de B. Petriceicu-Hașdeu. Edițiunea Academiei Române. Tomul I. București, 1881, legat solid, neîntrebuițat, 60 Lei.

La **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dnii Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Prima fabrică română de stampile

Oct. L. Vestemean

Sibiu, strada Tribunei Nr. 14

Execută tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane, precum și sigile din metal pentru sigilarea cu ceară, mașini de numerotat și cu data zilei din metal, și orice lucrări ce se țin de branșa aceasta.

Comandele să se adreseze la **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 45, sau direct la fabrică. Cu toată stima

145

Oct. L. Vestemean.

În **Librăria Arhidiecezană**
a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților**I. Spre Emaus**

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Prețul: Lei 35—
plus spese postale: Lei 5—

Mersul trenurilor provizoriu

pentru Sibiu—Ocna Sibiului Băi, cu începere dela 15 Mai 1924:

trenul 1031 Plecare Sibiu ora	6-20
" 173 " " " "	9-02
" 1033 " " " "	13-10
" 177 " " " "	16-30
trenul 1032 Sosire Sibiu ora	7-25
" 174 " " " "	12-41
" 1034 " " " "	14-20
" 180 " " " "	20-46

Se găsesc de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu:

Din publicațiile scriitorului **Ion Gorun** următoarele volume:

Eume necăjită,
povestiri, 12 lei

Nu te supăra,
povestiri, 15 lei

Faust,

raducere din Goethe, 14 l.

La trimitere prin poștă a se adăuga 5 Lei porto poștal.

Obraze și Măști,
17 lei

Robinson în Țara Românească,

povestire din zilele noastre, 16 lei

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervă, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Fol volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumina copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuițat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

